

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.
0033 OSLO

Vår dato: 20 APR 2010
Vår ref.: 200801393-22 ki/kha
Arkiv: 312/062.C1
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Kristin Haugen
22 95 94 23

Småkraft AS - Søknad om tillatelse til bygging av Sagelvi kraftverk i Sagelvi i Voss kommune, Hordaland

NVEs innstilling

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	10
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	14
NVEs vurdering	19
NVEs konklusjon	22

Søknad om tillatelse til bygging av Sagelvi kraftverk er i konflikt med et SP-prosjekt i kategori I som bl.a. innebærer overføring av øvre deler av Sagelvi til Hamlagrøvatnet. NVE har da ikke myndighet til å gi konsesjon, jf. vannressursloven § 22. Søknaden sendes derfor til Olje- og energidepartementet for avgjørelse.

Sammendrag

Småkraft AS har søkt om bygging av Sagelvi kraftverk i Sagelvi, Voss kommune i Hordaland. Tiltaket vil omfatte bygging av inntaksmagasin på kote 310 i Sagelvi og 2 km rørgate ned til kraftstasjonen på kote 35. Maksimal slukeevne i kraftverket er på 2,4 m³/s, tilsvarende 200 % av middelvanntilføringen. Minste slukeevne er på 0,1 m³/s og installert effekt i kraftverket er 5,1 MW. Planlagt minstevanntilføring er 100 l/s hele året. Kraftverket vil gi en produksjon på ca. 18 GWh/år. Det er planlagt ny vei langs

E-post: nve@nve.no, Internett: www.nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Telefaks: 22 95 90 00
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Drammensveien 211
0212 OSLO

Region Midt-Norge
Trekanten Vestre Rosten 81
7075 TILLER
Telefon: 72 89 65 50

Region Nord
Kongens gate 14-18
8505 Narvik
Telefon: 76 92 33 50

Region Sør
Anton Jenssens gate 5
3103 TØNSBERG
Telefon: 33 37 23 00

Region Vest
Naustdalsvn. 18
6801 FØRDE
Telefon: 57 83 36 50

Region Øst
Vangsveien 73
2307 HAMAR
Telefon: 62 53 63 50

rørgaten til inntaket og ny vei med bro over Sagelvi til kraftstasjonen. Øvre del av elva benyttes til elvepadling og nedre del er anadrom strekning i Vossovassdraget, som har status som nasjonalt laksevassdrag. Det er ingen andre brukerinteresser knyttet til elva og det er ikke registrert hensynskrevende naturtyper. Det finnes antagelig ål i Sagelvi, men det er lite trolig at den går ovenfor inntaket. Tiltaket vil ikke berøre inngrepsfrie naturområder.

Voss kommune er positive til bygging av Sagelvi kraftverk, men mener det bør settes krav til minstevannføring også om vinteren og at minstevannføringen økes noe i forhold til hva det er søkt om, i tråd med rapporten om biologisk mangfold. Kommunen mener også at det bør settes opp rugekasser for fossefall og at det i anleggsfasen må forhindres at det kommer slam ut i Vosso for at anadrom fisk ikke skal få verre forhold. **Fylkesmannen i Hordaland** går ikke imot at det gis konsesjon til Sagelvi kraftverk, men mener at det må settes krav til at det slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året og at det blir installert automatisk omløpsventil. Fylkesmannen mener også at tiltaket må ta bedre hensyn til landskapet under detaljplanleggingen. **Hordaland fylkeskommune** varsler at det er behov for befaringsav området, men vil avvente dette til ev. konsesjon er vedtatt. Det er ikke kjente automatisk fredete kulturminner som kan komme i konflikt med planene om småkraftverk. En foreløpig befaringsav området viser at det er potensial for funn av kulturminner i området. **Statens vegvesen** forutsetter at tilkomst til kraftstasjonen vil være fra eksisterende kommunal vei og har ellers ingen merknader til søknaden. **Jernbaneverket** kommer med en rekke opplysninger om hensyn som må tas i byggeperioden og ved planlegging i nærheten av jernbanelinja. **BKK Nett** opplyser om at det ikke er ledig nettkapasitet for ny kraftproduksjon i området, men det er søkt konsesjon for netttiltak som kan gi nettkapasitet for ny innmating av produksjon i Voss kommune. **Voss Energi** påpeker at dagens distribusjonsnett i området ikke har kapasitet til å motta kraft fra Sagelvi kraftverk. Det er heller ikke transformeringskapasitet i overordnet nett til å motta ny produksjon. Disse må forsterkes før Sagelvi kraftverk kan tilknyttes, noe som vil utløse anleggsbidrag. **Voss Kajakklubb** uttaler at Voss er et svært kjent område for elvepadling. Sagelvi blir mye brukt av elvepadlere fra distriktet under snøsmelting og høstflom da den er padlbar også i perioder når vannføringen i andre elver er for stor. Området som benyttes til elvepadling går ned til brua over Sagelvi ved ca. kote 290. I området ved det planlagte inntaket går elva over glatte fjell, noe som utgjør en populær formasjon for elvepadlere. De uttaler også at adkomsten til og fra elva ikke må hindres og at det ikke må gjøres inngrep i elveløpet som hindrer elvepadlerne i å komme i land.

NVE legger vekt på at tiltaket vil styrke næringsgrunnlaget lokalt, og gi en viss økning i ny årlig fornybar energiproduksjon. Tiltaket vil ikke gi nye store inngrep. Den største ulempen med tiltaket anses å være fraføringen av vann. Dette av hensyn til vanntilknyttede arter, særlig bunndyr, bekkeaurer og fossefall. Tiltaket kan gi konsekvenser for området nedenfor kraftstasjonen. Tiltaket vil også gi en liten reduksjon av padlbar strekning i Sagelvi. Ulempene tiltaket vil medføre kan etter NVE sin oppfatning i stor grad avbøtes ved god detaljplanlegging, installasjon av omløpsventil eller lignende i kraftverket og tilstrekkelig minstevannføring hele året.

NVE mener at gjennomføring av SP-prosjektet er lite realistisk grunnet konflikt med Vosso som nasjonalt laksevassdrag og at **BKK** som eneste reelle tiltakshaver for prosjektet, i og med at det vil bli utnyttet i deres vannkraftsystem, også har uttalt at de ikke anser prosjektet som aktuelt. Dette prosjektet vil gi ca. 20 GWh/år, om lag det samme som Sagelvis del av SP-prosjektet utgjør. I tillegg foreligger planer om utbygging av de øvrige vassdragene i SP-prosjektet gjennom egne småkraftprosjekt. Samlet vil disse gi ca. 30 GWh/år, det vil si at de er i samme størrelsesorden som SP-prosjektet. Forskjellen ligger i at det ikke blir regulerbar kraft. I og med at dette prosjektet uansett ikke ser ut til å være aktuelt å bygge ut, slik at det ikke er noen reell konflikt, og at det er en politisk målsetning å satse på småkraftutbygging, mener **NVE** at det vil være hensiktsmessig ut fra ressurs hensyn å foreta en separat utbygging av Sagelvi i Sagelvi kraftverk.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE anbefaler at Småkraft AS gis tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Sagelvi kraftverk på de vilkår som følger vedlagt.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Småkraft AS, datert 05.05.2009:

"SØKNAD OM TILLATELSE TIL Å BYGGE SAGELVI KRAFTVERK I VOSS KOMMUNE, HORDALAND FYLKE.

Deler av fallet har tidligere vært omsøkt som Skirvo kraftverk av Njål Are Forthun. For å få en samfunnsmessig bedre utnytting av fallet foreligger planendring som omsøkt.

Småkraft AS ønsker å utnytte deler av fallet i Sagelvi og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

Bygging av Sagelvi kraftverk i samsvar med fremlagte planer.

2. Etter energiloven om tillatelse til:

Bygging og drift av Sagelvi kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.

Nødvendige opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagt utredning."

Hoveddata, Sagelvi kraftverk

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	14,0
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	37,7
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	85
Middelvannføring	m ³ /s	1,2
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,105
5-persentil sommer (1/5-30/9)	m ³ /s	0,219
5-persentil vinter (1/10-30/4)	m ³ /s	0,105
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	310
Avløp	moh.	35
Lengde på berørt elvestrekning	m	2000
Brutto fallhøyde	m	275
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,652
Slukeevne, maks	m ³ /s	2,4
Slukeevne, min	m ³ /s	0,1
Tilløpsrør, diameter	mm	900
Tilløpsrør, lengde	m	2010
Installert effekt, maks	MW	5,1
Brukstid	timer	3783

MAGASIN

Magasinvolum	mill. m ³	0
HRV	moh.	310
LRV	moh.	

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	10,2
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	8,9
Produksjon, årlig middel	GWh	19,1

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	42,6
Utbyggingspris	kr/kWh	2,23

Elektriske anlegg, Sagelvi kraftverk

GENERATOR

Ytelse	MVA	5,6
Spennning	kV	6,6

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	5,6
Omsetning	kV/kV	6,6/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	km	0,25
Nominell spenning	kV	22
Luftlinje el. jordkabel		Luft

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Voss kommune har i kommunestyremøte den 18.06.2009 vedtatt følgende:

”...

1. Voss kommune er positive til bygging av Sagelvi kraftverk i Sagelvi.
2. Det bør settast krav til minstevassføring og at denne vert vurdert auka i tråd med tilrådingane i fagrapporten for biologisk mangfald.. Avbøtande tiltak med å sette opp rugekasser for fossefall (jf. tilrådingane i fagrapporten for biologisk mangfald) bør følgjast opp som eit krav i konsesjonen. I anleggsfasen må ein hindra utslepp av slam til Vosso slik at ikkje tilhøva for anadrome artar vert forringa.”

Fra saksutredningen refereres følgende:

”...

4. Fakta om saka:

Sagelvi er ein del av Vossavassdraget som ikkje er omfatta av varig vern mot kraftutbygging. Sagelvi er og ein del av Vosso som har status som nasjonalt laksevassdrag.

I "Differensiert forvaltning av vassdrag i Voss kommune" er kraftutbygging i dette området ikkje ynskjeleg utifrå verneomsyn, men inngrepet sitt omfang og konsekvensar i forhold til verne- og brukarinteresser må vurderast særskild.

Sagelvi kraftverk vil utnytte eit fall mellom kote 319 og 35 i Sagelvi. Kraftverket vil få ein installert effekt på 5,1 MW og er berekna til å produsere 19,1 GWh i eit middels år.

Skirvo Kraft AS har tidlegare utarbeida planar for utbygging av deler av fallet i vassdraget. Kraftverket som då var planlagt ville utnytte eit fall på 78,5m. Planlagt effekt var 702 kW med ein produksjon på ca. 3 GWh/år. Voss kommune hadde ikkje innvendingar mot dette prosjektet, men tilrådde at det måtte settast krav til minstevassføring og til nedgraving/tildekking av røyrgate.

Det aktuelle området er vanskeleg tilgjengeleg og delvis tilplanta med gran. Det går ein 22 kV straumlinje gjennom området og bilveg til nedre Skirvo. Det er ikkje kjent spesielle natur eller kulturverdiar i området.

5. Administrasjonen si vurdering:

Planane som no er lagt fram er meir omfattande og inneber ein betydeleg høgare produksjon enn tidlegare. Dette skjer utan at skadeverknadane er vesentleg større enn ved dei tidlegare planane. Voss kommune vurderte då at kraftverket kunne byggjast på visse vilkår.

Som det framgår av rapporten om biologisk mangfald har vassdraget middels verdi og konsekvensane for biologisk mangfald av ei planlagd utbygging er vurdert til middels negativ. Sagelvi er ein del av Vosso som har status som nasjonalt laksevassdrag. Det planlagde tiltaket vil ligge over anadrom strekning og ein kan ikkje sjå at det vil få betyding for laksen sine levevilkår i Vosso. Utbyggingsområdet ligg nær eksisterande bilveg og 22 kV straumlinje og har såleis ikkje eit urørd preg. Den opprinnelige skogen i området er tildels erstatta med planta gran. Administrasjonen kjenner heller ikkje til at tiltaket vil ha vesentleg negativ verknad på andre samfunnsinteresser.

På denne bakgrunn vil administrasjonen ikkje fråå ei utbygging som planlagt. Ein vil likevel tilrå at det vert sett krav til minstevassføring og at denne vert vurdert auka i tråd med tilrådingane i fagrapporten for biologisk mangfald. Avbøtande tiltak med å sette opp rugekasser for fossefall bør følgjast opp som eit krav i konsesjonen."

Fylkesmannen i Hordaland kom med følgende uttalelse i brev som vedlegg til e-post av 03.07.2009:

"...

Landskap, friluftsliv og INON

Vassdraget tilhøyrrer landskapsregion 22; Midtre bygder på Vestlandet, underregion 22.10; Modalen / Eksingedalen og Evanger (NIJOS 2005).

Sagelvi har moderat fall. Nedre del er skogdekt og beitepåverka. Øvre del av nedbørsfeltet er snauffell. Busetnaden er spreidd men her er likevel ein del tekniske inngrep. Etter vår meining er landskapet typisk for regionen.

Hovudinngrepet gjeld fjerning av eit 2000 x 20 m langt belte med skog og vegetasjon. Ein 20 m brei trasé utan vegetasjon kan verke visuelt uheldig, og det bør vurderast om røyrtaseen bør ligge på terrenget. Sjølv Sagelva er per i dag lite synleg og redusert vassføring har slik sett

mindre relevans for vurdering av landskapsverdien. Dette vil sjølvsagt endre seg dersom vegetasjonen vert fjerna.

Området frå inntak til avløp har noko lokal verdi for friluftsliv. Her er ingen registrerte stiar, men skogsvegar. Den Norske Turistforening har fleire hytter og stiar i tilgrensa område. Etter Fylkesmannen si vurdering vil tiltaket ha mindre negative konsekvensar for friluftslivet.

Tiltaket vil ikkje påverke avgrensinga for villmarksprega- og inngrepsfrie område jf. INON-kartlegginga til Direktoratet for Naturforvaltning.

Fisk

Redusert vassføringa kan ha negativ konsekvens for bekkeare og botndyr, og med planlagt minstevassføring på berre 100 l/s, og berre om sommaren, er det sannsynleg at den stasjonære stammen av bekkeare vert redusert, og i verste fall dør ut. I den nedste delen av Sagelva mot samløpet til Vosso er det laks og sjøaure. Denne delen av elva er også nytta til utsetting av laksengel, som oppvekstområde for laks og sjøaure samt muligens også til gyting. Vosso har status som nasjonalt laksevassdrag. Laksestammen er verneverdig i internasjonal samanheng.

For å kunne ta vare på fisken i elva, må minstevassføringa aukast, og gjelde for heile året. Det må og stillast krav om automatisk omløpsventil.

Biologisk mangfald inkludert vilt

I 2006 vart det gjennomført ei konsekvensutredning for då Skirvo kraftverk. Vi ser på dei gjennomførte undersøkingane av biologisk mangfald som tilfredsstillande for vurdering av biologiske verdiar i området. Undersøkingane har ikkje avdekka verdiar utanom det vanlege, korkje i sjølve vassstrengen eller i influensområdet elles. Tiltaket vil kunne gi negativ verknad på to-tre hekkande par fossefall, men denne arten er vanleg både regionalt og lokalt. Det er og tilløp til naturtypane fossesprøytsone og bekkekløft i området, men desse er dårleg utvikla og har eit trivielt artsmangfald.

Naturvernlova

Planområdet omfattar ikkje areal som er verna, eller føreslått verna, etter naturvernloven innanfor planområdet eller i dei øvste delane av kraftverkets nedbørfelt. Vosso, der Sagelvi munnar ut, har status som nasjonalt laksevassdrag.

Forureiningslova

Utbygginga vil ikkje endre forureiningssituasjonen i vassdraget.

Plan- og bygningslova

Etter ny plan- og bygningslov skal ikkje konsesjonssøkt prosjekt handsamast etter plan- og bygningslova, men kommunar og statlige etatar kan fremje motsegn dersom arealverdiar ikkje er tilstrekkeleg dokumentert.

Til det planmessige ved søknaden saknar Fylkesmannen detaljar om aktuelle tiltak i høve til terreng og landskap. Vi vil oppmode om at dette vert tatt omsyn til i vidare sakshandsaming etter vassressurslova. Det er eit nasjonalt mål, blant anna nedfelt i landskapskonvensjonen, at landskap og terreng må vera førande for lokalisering av tiltak i terrenget.

Konklusjon

Med atterhald om at ein i konsesjonshandsaminga tek omsyn til merknadane ovanfor vil ikkje Fylkesmannen gå i mot at det vert gjeve løyve til bygging av Sagelvi kraftverk. Det må vere eit krav at det vert sleppt tilstrekkeleg minstevassføring heile året og at det vert installert automatisk omløpsventil. Dette er viktig for både fiske- og ferskvassbiologien samt landskapsverdien. Utforming av aktuelle tiltak bør detaljplanleggast betre med omsyn til landskapet."

Hordaland fylkeskommune uttaler i brev av 12.06.2009:

"Vi viser til brev dagsett 15. mai 2009 der Hordaland fylkeskommune er beden om å gje fråsegn til Småkraft AS sin søknad om bygging av Sagelvi kraftverk. Frist for fråsegn er sett til 26.06.09.

Området vart synfart 29.05.09 av arkeolog frå fylkeskommunen. Utifrå våre arkiv er det ikkje kjend automatisk freda kulturminne som kjem i konflikt med dei omsøkte tiltaka. Dette er også nemnd i konsekvensutgreiinga. Synfaringa viste imidlertid at området har eit visst potensial for funn av automatisk freda kulturminne i utmarksområda. Det må difor påreknast ei nærare markundersøking for å få oppfylt undersøkingsplikta, jf. § 9 i Kulturminneloven. Vi gjer merksam på at det er tiltakshavar som må bera kostnadene ved ei slik undersøking, jf. §§ 9 og 10 i Kulturminneloven. Tiltakshaver vert tilskrive med kostnadsoverslag for arbeidet.

Vi ber om at ein avventar konsesjonshandsaminga til kulturminneundersøkingane i området er utført. Hordaland fylkeskommune kan ikkje gje endeleg fråsegn til konsesjonssøknaden før undersøkingsplikta etter § 9 i Kulturminneloven er oppfylt. Vi bed difor om ein utvida svarfrist etter Kulturminneloven § 9 på inntil 3+1 månader.

Vi gjer merksam på at planane må reviderast eller eventuelt leggjast fram for Riksantikvaren som dispensasjonsmynde dersom det viser seg at tiltaket eller delar av dette kjem i konflikt med automatisk freda kulturminne."

Fylkeskommunen sier følgende i e-post til Småkraft AS av 04.09.2010:

"I denne saka er det per dags dato ikkje kjende automatisk freda kulturminne som ligg i konflikt med planen for Sagelvi.

Vi vil difor ikkje krevje å få gjennomført § 9-undersøkinga før etter at evt konsesjon er innvilga.

Vi ber Småkraft AS ta kontakt med Hordaland fylkeskommune når/om konsesjonen er innvilga."

Statens vegvesen kom med følgende uttalelse i brev av 22.06.2009:

"Viser til skriv frå dykk dagsett 12.05.2009 der de sender søknad om løyve til Sagelvi kraftverk ut på høyring.

Statens vegvesen sine interesser i alle plan- og forvaltningssaker omfattar primært etaten sitt ansvar for planlegging, bygging, drift og vedlikehald av riks- og fylkesvegnettet. Vår hovudmålsetting er å skapa størst mogleg trygg og god trafikkavvikling, eit godt miljø og i tillegg ta omsyn til naboar og samfunnsinteresser elles.

I dette tilfellet er det tilhøve til E 16 som er av vesentleg interesse for Statens vegvesen.

Statens vegvesen føreset tilkomst frå E 16 til Sagelvi kraftverk via eksisterande kommunal veg. Me har elles ingen merknadar til søknaden."

Jernbaneverket kom med følgende uttalelse i brev som vedlegg til e-post av 26.06.2009:

"Vi viser til Deres søknad om tillatelse fra Småkraft AS 12.5.2009 vedrørende ovennevnte sak.

Det gjøres for ordens skyld oppmerksom på Jernbanelovens § 10 som bl.a. har bestemmelse om en generell byggegrense på 30 meter fra midt av jernbanespor.

Sikkerhetsmessige hensyn i forhold til jernbanen må tillegges stor vekt ved de forestående byggearbeider. Spesielle hensyn må tas ved bruk av kraner og lignende.

Følgende person må kontaktes i god tid før arbeidene starter:

- Oppsynsmann Linjen Ove Madsen på tlf. 91666621 – for alt arbeid i og ved sporet og jernbanerelaterte spørsmål.*
- Oppsynsmann Elkraft Alf Nesheim på tlf. 91666500 – for bruk av kran og lignende utstyr ved kontaktledningen, strømutkobling og strømrelaterte spørsmål.*
- Prosjektleder Halvard Steen-Hansen på tlf. 91666146 – for bestilling av sikkerhetsmann/El sikkerhetsmann.*

Det må påregnes at medgåtte ressurser i forbindelse med dette prosjektet blir fakturert Dem.

Søker må være innforstått med at det ikke kan kreve erstatning fra togoperatør eller Jernbaneverket for skader eller ulemper som skyldes nærhet til jernbanesporet. Dette gjeld snøbrøyting, støy og andre skader/ulemper.

Bruk av planovergangen i anleggsperioden:

Jernbaneverket krever at det blir etablert helbomanlegg og gummimatte (strail) til planovergangen før anleggsvirksomheten starter opp. Det må påberegnes masseutskiftning i planovergang etter anleggsperiode. Dette er kostnader Småkraft AS selv må ta.

Sprengning:

Jernbaneverket aksepterer maksimale rystelser ved sprengning 32 med mm/s.

Avskjerming:

Anleggsområdet må avskjermes under anleggsperioden. Dette må nærmere avtales med Oppsynsmannen. Jernbaneverket kommer til å stille krav til permanent gjerding mot jernbanen når prosjektet er ferdig.

Dersom det er noe spørsmål eller merknader til denne saken, vennligst ta kontakt med saksbehandleren."

BKK Nett kom med følgende uttalelse i brev av 23.06.2009:

"Det vises til høringsdokument for Sagelvi kraftverk i Voss kommune, referanse angitt over.

Som utredningsansvarlig for det angjeldende område er BKK Nett kjent med at det ikke er ledig nettkapasitet for ny kraftproduksjon i dette området. Det er søkt konsesjon for netttiltak som kan gi nettkapasitet for ny produksjonsinnmating i blant annet Voss kommune, informasjon om dette er tilgjengelig i "Regional kraftsystemutredning for BKK-området og Indre Hardanger" som er tilgjengelig på vår internettside: www.bkk.no/kraftsystem.

BKK Nett forutsetter at Voss Energi vurderer nettkapasitet i eget nett og overliggende nett for dette kraftverket, og at det iverksettes nødvendige netttiltak basert på vurderingen før kraftverket eventuelt tillates nettilknytning."

Voss Energi kom med følgende uttalelse i brev av 07.07.2009:

"Vi viser til høyringsdokument for Sagelvi kraftverk, vårt brev datert 07.06.2007 til Småkraft AS (vedlegg 10 i søknaden), samt avsnitt om nettilkopling side 7 i søknaden.

Voss Energi påpeikar at dagens distribusjonsnett i området ikkje har kapasitet til å motta kraft frå omsøkte kraftverk. Det er heller ikkje transformeringskapasitet i overordna nett til å ta imot ny produksjon, ref. uttale frå BKK Nett datert 23.06.2009.

Distribusjonsnettet i området og transformeringskapasitet i overordna nett (BKK Nett) må forsterkast før omsøkte kraftverk kan tilknyttast nettet, noko som vil utløysa anleggskostnader for kraftverkseigar."

Voss Kajakklubb kom med følgende høringsuttalelse i e-post av 02.06.2009:

"Voss kajakklubb ynskjer med dette å gje ein høyringsuttalelse vedrørande Sagelvi kraftverk.

Voss kajakklubb er eit idrettslag som organiserer elvepadlarar i Voss og omegn, og som ynskjer å representere elvepadlarar og deira interesser. Idrettslaget har, per 23.05.09, 57 medlemmer som er registrert på våre nettsider, men meiner å kunne representere interessene til fleire lokale elvepadlarar, då eit ukjend antal vel å vere uorganisert. Voss kajakklubb er eit idrettslag tilslutta Norges Padleforbund som er eit særforbund under Norges Idrettsforbund.

Voss er eit svært kjend område for elvepadling, både nasjonalt og internasjonalt, der mangfaldet av elver kommunen har å by på, er av det mest særeigne. Innanfor kommunegrensene finn ein alt frå store og lange vassdrag, som Raundalselva, til små og kortare vassdarg, slik som Sagelvi.

Sagelvi er mykje nytta av elvepadlarar frå distriktet i snøsmeltinga og når haustflaumen kjem. Formasjonen på elveleiet, hellinga og faktumet at elva er fin å padle når mange andre elver har for høg vassføring, gjer Sagelvi til ein av dei elvene me, i padlemiljøet, set mest pris på. Området som vert nytta til elvepadling, er strekket frå toppen av grusvegen, som går langs med elva, og ned til brua som kryssar elva eit stykke nedforbi det planlagde inntaket. Elvestrekket nedfor brua og heilt ned til Vosso er i liten grad padlbart, då det her er jamnt over er mykje blokkeringar og ufarbare stryk.

Me er ikkje negative til at det vert bygd ut småkraft i Sagelvi, men ynskjer at vasskraftutbygging og elvepadling kan gå ilag i Sagelvi. Dessverre er det slik at dei stryka som ligg mellom det planlagde inntaket og den nemnde brua, er av dei finaste på heile turen. Her finn ein flotte sklier som renn på glatt grunnfjell, noko som er av dei mest populære formasjonane i padlesporten. Om inntaket vert plassert der det er planlagt idag, vil Sagelvi som padlearena i stor grad vere øydelagt.

I konsesjonssøknaden noterer me oss at det ikkje er knytta stor friluftsverdi til elva. Me vil, grunna padleaktiviteten som førgår i Sagelvi, sei oss sterkt ueinig i dette og samstundes rette kritikk til utarbedinga av konsesjonssøknaden for ikkje å vurdere ein aktivitet som førgår i elva både vår og haust.

Me er altså ikkje udelt negativ til ei utbygging i Sagelvi, men vil føreslå følgande avbøtande tiltak:

- 1. Inntaket bør flyttast ned til brua som er referert til tidlegare i høyringsuttalelsen. Om inntaket vert behalde der det er planlagt, vil Sagelvi miste svært mykje av sin padleverdi.*
- 2. Tilkomst til elva må ikkje verte vanskelegare. Om inntaket vert plassert dit me føreslår, må det ikkje komme inngrep som hindrar padlarar å gå på land.*

Me håper me med dette innspelet har komme med naudsynt informasjon om friluftsjnteressene knytt til Sagelvi, og at dette kan resultere i ei sakshandsaming som ivaretek dei lokale padleinteressene."

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i vedlegg til e-post av 16.09.2009 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

"Bakgrunn

Viser til skriv der Dere ber om Småkraft AS sine kommentarer til mottatte høringsuttalelser vedrørende konsesjonssøknad for Sagelvi kraftverk, Voss kommune i Hordaland.

Vi har mottatt uttalelser fra følgende:

- *Voss kommune*
- *Fylkesmannen i Hordaland*
- *Hordaland fylkeskommune*
- *Jernbaneverket*
- *Statens vegvesen*
- *BKK Nett*
- *Voss Energi*
- *Voss kajakklubb*

Småkraft sine kommentarer til de enkelte uttalelsene:

Voss kommune:

1. *Voss kommune er positive til bygging av Sagelvi kraftverk i Sagelvi.*
2. *Det bør settast krav til minstevassføring og at denne vert vurdert auka i tråd med tilrådingane i fagrapporten for biologisk mangfald..*
3. *Avbøtande tiltak med å sette opp rugekasser for fossefall (jf. tilrådingane i fagrapporten for biologisk mangfald) bør følgjast opp som eit krav i konsesjonen.*
4. *I anleggsfasen må ein hindra utslepp av slam til Vosso slik at ikkje tilhøva for anadrome artar vert forringa.*

Småkraft sine kommentarer:

1. *Småkraft setter pris på at kommunen er positiv til prosjektet.*
2. *Småkraft vil foreslå at minstevannføringen økes til at det også slippes en vannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring om vinteren på 100 l/s.*
3. *Småkraft har ikke noe imot at vi pålegges å sette opp rugekasser til fossefall.*
4. *Det vil bli foretatt nødvendig sikring under anleggsarbeidet for å sikre mot utslipp av slam i elven.*

Fylkesmannen i Hordaland:

1. *Hovudinngrepet gjeld fjerning av eit 2000 x 20 m langt belte med skog og vegetasjon. Ein 20 m brei trasé utan vegetasjon kan verke visuelt uheldig, og det bør vurderast om røyrtraseen bør ligge på terrenget.*
2. *For å kunne ta vare på fisken i elva, må minstevassføringa aukast, og gjelde for heile året.*
3. *Det må og stillast krav om automatisk omløpsventil.*
4. *Til det planmessige ved søknaden saknar Fylkesmannen detaljar om aktuelle tiltak i høve til terreng og landskap. Vi vil oppmode om at dette vert tatt omsyn til i vidare sakshandsaming etter vassressurslova. Det er eit nasjonalt mål, blant anna nedfelt i landskapskonvensjonen, at landskap og terreng må vera førande for lokalisering av tiltak i terrenget.*
5. *Med atterhald om at ein i konsesjonshandsaminga tek omsyn til merknadane ovanfor vil ikkje Fylkesmannen gå i mot at det vert gjeve løyve til bygging av Sagelvi kraftverk.*

Småkraft sine kommentarer:

1. *Det vil også måtte hugges en trase for rørgaten selv om røret hadde blitt lagt oppå bakken. Når rørgaten skal graves ned kreves det noe bredere trase på grunn av det trengs midlertidig plass til å legge fra seg oppgravde masser. Over tid vil denne rørtraseen gro til og det vil stå en smalere trase igjen der hvor grøften er. Også oppå grøften vil det gro igjen med gress og torv. En rørgate oppå bakken vil være synlig så lenge røret er der. Småkraft mener derfor at der det er mulig bør rør graves ned. Vi vil derfor gå inn for at røret til Sagelvi kraftverk graves ned.*
2. *Viser til kommentar til Voss kommune.*
3. *Som alternativ til automatisk omløpsventil vil vi ved utfall av kraftverket stille inn styringsenheten på turbinen til å stenge deflektorene og slippe forbi 50% av slukeevnen som er ved bortfall. Reduksjon av vannmengde etter utløp vil således skje gradvis og fisk vil ikke bli strandet. Vi mener dette vil være en like god metode som å montere en egen omløpsventil. Tilsvarende løsning er montert ved 2 av våre kraftverk, Rasdalen og Vanndøla.*
4. *Detaljer om tiltaket i forhold til terreng og landskap vil fremkomme av detaljplanen for anlegget som blir utarbeidet etter at konsesjonen er gitt. Denne skal godkjennes, og blir oppfulgt av NVE.*
5. *Småkraft merker seg at Fylkesmannen er positiv til tiltaket hvis deres merknader blir fulgt. Med våre justeringer som fremkommer i dette skriv mener vi at vi har tatt hensyn til Fylkesmannens merknader.*

Hordaland Fylkeskommune:

1. *Synfaringa viste imidlertid at området har eit visst potensial for funn av automatisk freda kulturminne i utmarksområda. Det må difor påreknast ei nærare markundersøking for å få oppfylt undersøkingsplikta, jf. § 9 i Kulturminneloven.*
2. *Vi ber om at ein avventar konsesjonshandsaminga til kulturminneundersøkingane i området er utført. Hordaland fylkeskommune kan ikkje gje endeleg fråsegn til konsesjonssøknaden før undersøkingsplikta etter § 9 i Kulturminneloven er oppfylt. Vi bed difor om ein utvida svarfrist etter Kulturminneloven § 9 på inntil 3+1 månader.*

3. Vi gjer merksam på at planane må reviderast eller eventuelt leggjast fram for Riksantikvaren som dispensasjonsmynde dersom det viser seg at tiltaket eller delar av dette kjem i konflikt med automatisk freda kulturminne.

Småkraft sine kommentarer:

1. Småkraft har akseptert at det foretas en markundersøkelse for vår regning for å avdekke mulig funn av kulturminne. Vi har imidlertid bedt om at en slik undersøkelse utsettes til etter at en eventuell konsesjon foreligger. Undersøkelsen vil da bli foretatt før detaljprosjekteringen av anlegget og noe arbeid kan starte. Hordaland Fylkeskommune har i e-post mottatt 04.09.09 akseptert dette.
2. Dette har vært tatt opp med NVE tidligere uten at Hordaland Fylkeskommune fikk medhold i utsettelsen.
3. Småkraft er kjent med dette og vil forholde seg til Kulturminneloven.

Jernbaneverket:

1. Sikkerhetsmessige hensyn i forhold til jernbanen må tillegges stor vekt ved de forestående byggearbeider. Spesielle hensyn må taes ved bruk av kraner og lignende.
2. Jernbaneverket krever at det blir etablert helbomanlegg og gummimatte (strail) til planovergangen før anleggsvirksomheten starter opp. Det må påberegnes masseutskifning planovergang etter anleggsperiode. Dette er kostnader Småkraft AS selv må ta.
3. Jernbaneverket aksepterer maksimale rystelser ved sprengning 32 med mm/s.
4. Anleggsområdet må avskjermes under anleggsperioden. Dette må nærmere avtales med Oppsynsmannen. Jernbaneverket kommer til å stille krav til permanent gjerdning mot jernbanen når prosjektet er ferdig.

Småkraft sine kommentarer:

1. Vi vil ta hensyn til de krav som Jernbaneverket setter med hensyn på sikkerhetsmessige risikoutsatte operasjoner på anlegget og holde en tett dialog med aktuelle personer i Jernbaneverket om dette.
2. Nødvendige fysiske tiltak som må gjøres for å tilfredsstille Jernbaneverket vil bli gjennomført.
3. Dette vil bli fulgt.
4. Vi vil foreta nødvendig sikring av anleggsplassen og ta kontakt med Jernbaneverket for å komme frem til hvordan området senere permanent skal sikres.

Statens vegvesen:

2. Statens vegvesen foreset tilkomst frå E 16 til Sagelvi kraftverk via eksisterande kommunal veg. Me har elles ingen merknadar til søknaden.

Småkraft sine kommentarer:

2. Adkomsten til Sagelvi kraftverk vil bli via eksisterende kommunal veg.

BKK Nett:

1. *Som utredningsansvarlig for det angjeldende område er BKK Nett kjent med at det ikke er ledig nettkapasitet for ny kraftproduksjon i dette området.*
2. *BKK Nett forutsetter at Voss Energi vurderer nettkapasitet i eget nett og overliggende nett for dette kraftverket, og at det iverksettes nødvendige netttiltak basert på vurderingen før kraftverket eventuelt tillates nettilknytning.*

Småkraft sine kommentarer:

- 1 og 2. *Småkraft tar tilbakemelding fra BKK Nett til etterretning og er positiv til at det blir gjort vurdering av nettkapasitet i området. Småkraft vil med anleggsbidrag være med å koste de økte utgiftene som kraftverket medfører for nettilknytning. Ved en eventuell konsesjon vil det bli utarbeidet detaljplaner for prosjektet og i den sammenheng vil detaljer rundt nettilknytning bli avklart. Vi er kjent med at før NVE godkjenner detaljplanene skal det foreligge tillatelse fra nettselskapet for tilknytning.*

Voss Energi:

1. *Voss Energi påpeikar at dagens distribusjonsnett i området ikkje har kapasitet til å motta kraft frå omsøkte kraftverk. Det er heller ikkje transformeringsskapasitet i overordna nett til å ta imot ny produksjon, ref. uttale frå BKK Nett datert 23.06.2009.*

Småkraft sine kommentarer:

Småkraft AS er kjent med at Voss Energi vurderer tiltak for oppgradering av nettet sånn at det kan ta i mot kraft fra fremtidige småkraftverk i området. Vi vil være med å bidra med de anleggsbidrag som Sagelvi kraftverk utløser. Viser for øvrig til uttalelse fra BKK Nett med våre kommentarer.

Voss Kajakklubb:

1. *Me ikkje negativ til at det vert bygd ut småkraft i Sagelvi, men ynskjer at vasskraftutbygging og elvepadling kan gå i lag i Sagelvi.*
2. *I konsesjonssøknaden noterer me oss at det ikkje er knytta stor friluftsverdi til elva. Me vil, grunna padleaktiviteten som føregår i Sagelvi, sei oss sterkt ueinig i dette og samstundes rette kritikk til utarbeidinga av konsesjonssøknaden for ikkje å vurdere ein aktivitet som føregår i elva både vår og haust.*
3. *Inntaket bør flyttast ned til brua som er referert til tidligare i høyringsuttalelsen.*
4. *Tilkomsten til elva må ikkje verte vanskelegare.*

Småkraft sine kommentarer:

1. *Vi merker oss at Voss kajakklubb ikke er negativ til utbyggingen og går gjerne i en dialog for nødvendig tilrettelegging for utøving av padling i elven.*
2. *Det er beklagelig at denne aktivitet ikke er fanget opp på et tidligere tidspunkt i konsesjonsprosessen.*
3. *Flytting av inntaket ned til broen medfører en redusert fallhøye på ca 20-25m. Det vil da utgjøre en tapt produksjon på 1,7 GWh. Det vil også medføre en dårligere løsning for å få røret ut av elven og en vesentlig vanskeligere rørtrase. Småkraft AS ser det som problematisk*

å endre inntaksplassering. Utbygging av Sagelvi kraftverk vil medføre betydelig verdiskapning i lokalmiljøet, for grunneiere ved kraftproduksjon og til lokalt næringsliv under anleggsperioden. Vi mener den lokale verdiskapning må vektlegges. Plassering av inntaket som vist i søknad vil redusere padlbar strekning med ca 300 meter. Dersom det blir gitt konsesjon er Småkraft innstilt på å komme i dialog med brukerne av elven for å fremme løsninger som kan gagne begge parter.

4. *Vi vil ikke lage hinder for tilkomsten til elven. Dersom det blir gitt konsesjon er Småkraft innstilt på å komme i dialog med Voss kajakkklubb for å fremme løsninger som kan gagne begge parter."*

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Småkraft AS har inngått avtale med fallrettighetshaverne om å stå som søker og forestå utbygging og drift av Sagelvi kraftverk. Småkraft AS er et produksjonsselskap etablert i 2002. Det eies av fem selskaper i Statkraftalliansen: Skagerak Energi, Trondheim Energiverk, Agder Energi, BKK og Statkraft.

Om søknaden

Det søkes etter vannressursloven om tillatelse til å bygge et småkraftverk med en installert effekt på 5,1 MW og beregnet årsproduksjon på rundt 19 GWh ved å utnytte et fall på 275 meter mellom kote 310 og 35 i Sagelvi i Voss kommune, Hordaland fylke. Kostnadene ved utbyggingen er beregnet til 42,6 mill. kr, hvilket vil gi en utbyggingskostnad på 2,2 kr/kWh.

Videre er det søkt om etter energiloven om tillatelse til bygging og drift av Sagelvi kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer.

Beskrivelse av området

Sagelvi er et sidevassdrag til Vosso og har et nedbørfelt på 17,5 km² ved utløpet ved Saghaug. Vassdraget drenerer med moderat fall nordover fra Løva (1034 moh.). Mykletvietveten (1131 moh.) utgjør den vestlige grensen for de øvre deler av feltet og Trænsfjellet (742 moh.) den østlige. Det er en del innslag av myr i nedbørfeltet, men ingen større innsjøer. Svangatjørni er et lite vann som ligger i et våtmarksområde, omlag 250 meter fra planlagt inntaksområde for Sagelvi kraftverk. Området er i Naturbase merket som en lokalt viktig naturtype med trivielle arter. Lenger ned, i en sideelv til Sagelvi ligger det et litt større vann, Hosåstjørni. Nedre deler av nedbørfeltet er dominert av blandingsskog med bjørkedominert løvskog og granplantefelt, mens øvre deler av feltet har mer innslag av furu. Nedbørfeltet er i nedre deler dekket av rasmateriale og forvittringsmateriale, mens det i høyereliggende områder er mer morene. De øvre delene av nedbørfeltet har svært lite løsmasser. Landskapet er typisk for regionen. Fra brua over Sagelvi ved ca. kote 290 skjærer elva seg ned i landskapet og er lite synlig. Sagelvi går her i en 80 meter høy foss over sva uten fritt fall. Nederste del av Sagelvi er dypt skåret ned i terrenget, men det er ikke avgrenset noe verdifullt naturmiljø innenfor planområdet, og det er ikke påvist andre rødlistearter i tiltaksområdet enn fugl. Dvergspett, hubro og kongeørn er observert. Dvergspett har leveområde rundt Hosåstjørni, og kongeørn er observert passerende forbi området. Hvorvidt hubro fortsatt hekker innenfor nedbørfeltet er usikkert. Hjort har trekk og beiteområder i nedre deler av nedbørfeltet. Nederste del av vassdraget er anadrom strekning.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Store deler av nedbørfeltet har et urørt preg, men de lavereliggende områdene har en del tekniske inngrep. Tiltaket vil ikke påvirke inngrepsfrie naturområder pga. andre tekniske inngrep i nedbørfeltet. Det går en kommunal vei og private veier gjennom området. En lokal luftlinje starter omtrent ved Fossen forbi gården Nedre Skirvo og krysser Vosso ved Geitle. En 22 kV kraftledning krysser Sagelvi et stykke ovenfor utløpet i Vosso. Jernbanen krysser Sagelvi ved utløpet, og elva er her forbygd de nederste meterne. På vestsiden av Sagelvi er det for det meste granplantefeltet i de nedre områdene.

Teknisk plan

Reguleringer og overføringer

Kraftverket planlegges uten reguleringer eller overføringer.

Inntak

Det planlegges en 4 meter høy og ca. 30 meter lang inntaksdam i Sagelvi. Dammen bygges som en gravitasjonsdam i betong med fast overløp på kote 310. Overløpet vil være 1 meter under damkrona. Det etableres inntak med luke og rist i dammen.

Rørgate

Rørgata vil bestå av et 2010 meter langt duktilt støpejernsrør med en diameter på 900 millimeter. Type rør kan endres ved detaljprosjekteringen. Røret vil bli gravd eller sprengt ned i bakken i hele sin lengde.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen med et areal på ca. 70 m² er planlagt plassert delvis nedgravd i bakken ved kote 35 på vestsiden av Sagelvi. Det vil gjennomføres tiltak for å redusere støy fra kraftstasjonen på grunn av nærhet til annen bebyggelse. Utformingen av kraftstasjonen vil følge de samme arkitektoniske prinsipper som Småkraft AS sine andre kraftstasjoner. Det er planlagt installert en Peltonturbin med effekt på 5,1 MW med maksimal slukeevne på 2,4 m³/s og minste slukeevne 0,1 m³/s.

Elektriske anlegg

Generatoren får en ytelse på 5,6 MVA. Det installeres en transformator med utgående spenning på 22 kV. Kraftverket er tenkt tilkoblet eksisterende 22 kV nett vest for Sagelvi med en ca. 250 meter lang luftledning. Linjetraseen vil følge jernbanen.

Veier

Det må bygges en adkomstvei til kraftstasjonen på ca. 50 meter som må krysse Sagelvi. Tyngre utstyr til kraftstasjonen er tenkt transportert med jernbane. Til inntaket er det behov for å bygge ca. 100 meter ny vei. Legging av rørgate blir utført med gravemaskin i rørtraseen. Det vil også bli aktuelt å anlegge stikkveier til rørtraseen.

Massetak og deponi

Stedegne masser benyttes til tilbakefylling av grøften for rør. Overskuddsmasser fra grøften arronderes langs rørtraseen. Det vil ikke være behov for massetak eller deponi.

Hydrologiske virkninger

Kraftverket vil utnytte et nedbørfelt på 14 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 1,2 m³/s med dominerende høstflom og lavvannsperiode om vinteren. Årlig tilsig varierer lite fra år til år, med et middel på 37,7 mill. m³/år. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 219 og 105 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 2,4 m³/s, og minste slukeevne til 100 l/s. Det er ved kommentarer til høringsuttalelsene foreslått å slippe en minstevannføring på 100 l/s både om sommeren og vinteren. Dette vil i et middels vått år gi 45 dager med overløp over inntaksdammen og 31 dager med så liten vannføring at kraftverket ikke kan produsere og hele tilsiget slippes forbi inntaket.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Sagelvi kraftverk etter de først omsøkte planene til ca. 19,1 GWh fordelt på 10,2 GWh vinterproduksjon og 8,9 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 42,6 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 2,23 kr/kWh. Med slipp av minstevannføring på 100 l/s hele året slik planen nå er, vil kraftverket gi en produksjon på ca. 18 GWh/år.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Det er estimert en arealbruk på 25 600 m² for å bygge Sagelvi kraftverk, hvorav ca. 20 000 m² er til rørtrasé, 1 000 m² til inntaksbasseng og 1 500 m² til permanente veier.

Småkraft AS har inngått avtale med grunneierne om å samarbeide om utbygging og drift av Sagelvi kraftverk med de nødvendige rettigheter.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Tiltaksområdet er LNF-område i gjeldende kommuneplan.

Samlet plan (SP)

Samlet plan har et prosjekt, 25312 Vossa/Sagelvi, som innebærer å overføre de øvre delene av Vossdalsgrovi og Sagelvi med sidebekker til reguleringsmagasinet Hamlagrøvatn, slik at vannet kan utnyttes i Kaldestad kraftstasjon, Fosse kraftstasjon og Dale kraftstasjon. Produksjonen i SP-prosjektet vil reduseres med 20 GWh/år ved realisering av Sagelvi kraftverk. Prosjektet er beregnet samlet å gi 50 GWh/år og er plassert i kategori I. Det omsøkte kraftverket vil medføre at de andre overføringene i prosjektet blir mindre aktuelle, herunder Vossadalsgrovi og Merkedalsgrovi. Dette vil i så fall medføre en ytterligere reduksjon på om lag 30 GWh/år. Dette tilsvarer produksjonen på 30 GWh/år som er

estimert i søknad om Vassvøre kraftverk, som ligger i kø for behandling hos NVE, og som vil utnytte Vossadalsgrovi og Merkedalsgrovi i et småkraftverk.

BKK har informert NVE om at SP-prosjekt 25312 ikke er aktuelt å bygge ut, bl.a. på grunn av høy utbyggingskostnad, men også fordi Vosso har status som nasjonalt laksevassdrag. Prosjektet er ikke formelt i konflikt med Vossos status som nasjonalt laksevassdrag. Utbygging av Sagelvi kraftverk vil gi redusert lønnsomhet og dermed redusere sannsynligheten for realisering av Vossdalsgrovi/Merkedalsgrovi-delen av SP-prosjektet.

NVE legger til grunn at så lenge prosjektet er plassert i kategori I og at en utbygging av Sagelvi kraftverk vil redusere muligheten for gjennomføring av et prosjekt som gir økt tilsig til et regulert vassdrag, så må saken avgjøres av Olje- og energidepartementet, jf. vannressursloven § 22. BKKs vurdering av at det ikke er særlig aktuelt å bygge ut SP-prosjektet endrer ikke på dette forholdet, men vil inngå i vår vurdering av om tiltaket skal anbefales.

Verneplan for vassdrag

Ingen av verneplanene for vassdrag omfatter Sagelvi.

Inngrepsfrie områder (INON)

Tiltaket vil ikke berøre noen inngrepsfrie områder.

Nasjonale laksevassdrag

Sagelvi er en del av Vossovassdraget som er et nasjonalt laksevassdrag. Det er potensial for at laks kan gyte på den korte strekningen fra vandringshinderet ved planlagt kraftstasjonsutløp og ned til samløpet med Vosso.

Fylkesdelplan for små vasskraftverk i Hordaland

Tiltaksområdet ligger nært eller i utkanten av et middels verdifullt område for biologisk mangfold på vestsiden av nedre deler av elva. Vosso er merket som lakseførende på strekningen forbi Sagelvi. Området langs Vosso er avmerket som friluftslivsområde med middels verdi og elva er padlbar. Jernbanen inngår i ruten "Norge i et nøtteskall", som er en viktig reiserute for turister i regionen. Landskapsmessig har Sagelvi ingen spesiell verdi ifølge fylkesplanen. Det er et par SEFRAK-registrerte kulturminner i nærområdet til tiltaksområdet, men det kommer ikke fram hva disse er.

Andre verneområder

Tiltaksområdet for Sagelvi kraftverk omfatter ikke noen verneområder.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 08.09.2009 sammen med representanter for søkeren, grunneiere, områdekonsesjonær og Voss kajakkklubb. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Voss kommune er positive til bygging av Sagelvi kraftverk, men mener det bør settes krav til minstevannføring også om vinteren og at minstevannføringen økes noe i forhold til hva det er søkt om, i tråd med rapporten om biologisk mangfold. Kommunen mener også at det bør settes opp rugekasser for fossefall og at det i anleggsfasen må forhindres at det kommer slam ut i Vosso for at anadrom fisk ikke skal få verre forhold. **Fylkesmannen i Hordaland** går ikke imot at det gis konsesjon til Sagelvi kraftverk, men mener at det må settes krav om at det slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året og at det blir installert automatisk omløpsventil. Fylkesmannen mener også at tiltaket må ta bedre hensyn til landskapet under detaljplanleggingen. **Hordaland fylkeskommune** varsler at det er behov for befaringsområde, men vil avvende dette til ev. konsesjon er vedtatt. Det er ikke kjente automatisk fredete kulturminner som kan komme i konflikt med planene om småkraftverk. En foreløpig befaringsområde viser at det er potensial for funn av kulturminner i området. **Statens vegvesen** forutsetter at tilkomst til kraftstasjonen vil være fra eksisterende kommunal vei og har ellers ingen merknader til søknaden. **Jernbaneverket** kommer med en rekke opplysninger om hensyn som må tas i byggeperioden og ved planlegging i nærheten av jernbanelinja. Det er en generell byggegrense på 30 meter fra jernbanespor, jf. jernbaneloven § 10. Sikkerhetsmessige hensyn må tillegges stor vekt ved byggearbeidene, og spesielle hensyn må tas ved bruk av kraner og lignende. Det må også etableres helbomanlegg og gummimatte til planovergangen før anleggsvirksomheten starter opp og det stilles krav om maksimale rystelser ved sprengning. Anleggsområdet må også avskjermes under anleggsperioden. Jernbaneverket varsler også at de vil stille krav om permanent gjerdning mot jernbanen når prosjektet er ferdig. **BKK Nett** opplyser om at det ikke er ledig nettkapasitet for ny kraftproduksjon i området, men det er søkt konsesjon for nettiltak som kan gi nettkapasitet for ny innmating av produksjon i Voss kommune. BKK Nett forutsetter at Voss Energi vurderer nettkapasitet i eget nett og overforliggende nett for dette kraftverket, og at det iverksettes nødvendige nettiltak basert på vurderingen før kraftverket eventuelt tillates nettilknytning. **Voss Energi** påpeker at dagens distribusjonsnett i området ikke har kapasitet til å motta kraft fra Sagelvi kraftverk. Det er heller ikke transformeringskapasitet i overordnet nett til å motta ny produksjon. Disse må forsterkes før Sagelvi kraftverk kan tilknyttes, noe som vil utløse anleggsbidrag. **Voss Kajakklubb** uttaler at Voss er et svært kjent område for elvepadling og at dette nok skyldes den store variasjonen i type elver som finnes her. Sagelvi blir mye brukt av elvepadlere fra distriktet under snøsmelting og høstflom da den er padlbar også i perioder når vannføringen i andre elver er for stor. Området som benyttes til elvepadling går ned til brua over Sagelvi ved ca. kote 290. I området ved det planlagte inntaket går elva over glatte fjell, noe som utgjør en populær formasjon for elvepadlere. Voss Kajakklubb uttaler også at adkomsten til og fra elva ikke må hindres og at det ikke må gjøres inngrep i elveløpet som hindrer elvepadlerne i å komme i land.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempes

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil etter sist fremlagte planer gi ca. 18 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon.
- Kraftverket vil gi inntekter til grunneierne og til Småkraft AS.
- Kraftverket vil bidra til lokal sysselsetting og bosetting.

Ulemper

- En utbygging vil medføre redusert vannføring i Sagelvi på en strekning med en stor foss og antydning til bekkekløft.
- Kraftverket vil redusere en padlbar strekning med ca. 300 meter.
- Kraftverket kan ha negativ innvirkning på fisk på strekningen ned mot Vosso.

NVEs vurdering

Småkraft AS har søkt om tillatelse til å utnytte fallet i Sagelvi i Voss kommune. Ingen av høringspartene går imot utbyggingen, men det er kommet inn krav om avbøtende tiltak. Kraftverket vil gi ca. 18 GWh i ny fornybar energi og kunne bidra til styrking av det lokale næringsgrunnet.

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Det er nå foreslått slipp av minstevannføring om sommeren på 100 l/s hele året. Med en maksimal slukeevne på 200 % av middelvannføringen på 1,2 m³/s vil kraftverket kunne utnytte 83 % av tilsiget. Minste slukeevne er planlagt til 0,1 m³/s. Ifølge avrenningsfiguren i søknaden, vil det da gå overløp over dammen ca. 17 ganger i et middels vått år. Dette tilsvarer ifølge avrenningsdataene 44 dager med overløp. De samme dataene viser at vannføringen vil være mindre enn summen av planlagt minstevannføring på 100 l/s og minste slukeevne 31 dager i året. Dette er dager da kraftverket ikke kan produsere fordi det er for lite tilsig. Tilsig fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 0,2 m³/s ved kraftstasjonen.

Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

Redusert vannføring vil føre til litt høyere vanntemperatur vår og sommer og litt lavere om vinteren, men endringene vil trolig være helt marginale. Det forventes ikke noen endringer i lokalklima som følge av utbyggingen. Forholdene i Sagelvi nedstrøms kraftverket vil muligens endres ved at det blir mindre is, men dette gir ikke endrede forhold for Vosso.

Grunnvann, flom og erosjon

Grunnvannstanden i terrenget ved inntaksmagasinet vil til en viss grad korrespondere med vannstanden i dammen. Videre nedover er Sagelvi forholdsvis bratt og renner tildels over bart fjell. En utnyttelse av vannet i Sagelvi til kraftproduksjon vil gi en liten reduksjon av flommene, men de største flommene i vassdraget er mye større enn slukeevnen i kraftverket. En viss andel av flommene i vassdraget vil bli beholdt etter en utbygging. Nederste del av Sagelvi mot Vosso er forbygd, men det ser stabilt ut slik det står i dag. NVE mener at det ikke kan forventes økt erosjon eller endringer i grunnvannsforholdene langs Sagelvi. Flomfrekvensen vil bli noe redusert, men flommer vil fortsatt opptre i vassdraget hvert år.

Biologisk mangfold

Det er ikke registrert hensynskrevende naturtyper i forundersøkelsene til kraftverkssøknaden i Sagelvi. På planlagt fraført strekning er det en 80 meter høy foss uten fritt fall og antydning til bekkekløft nedstrøms denne. Bekkekløften er lite utviklet og det er kun funnet trivielle arter ved befaring sommeren 2007. Det ble ikke funnet fosserøyksoner ved befaringen. Det er observert hvitryggspett i nærhet til planområdet, og det kan være noe potensial for ål i Sagelvi. Det står i rapport om biologisk mangfold i Sagelvi fra desember 2006 at det er hubro i området, men dette er ikke noe fylkesmannen har kjennskap

til, og er trolig ikke tilfelle. NVE mener at en utbygging av Sagelvi er akseptabel i forhold til biologisk mangfold under forutsetning av at det opprettholdes en minstevannføring hele året slik at livsgrunlaget for vanntilknyttede arter kan opprettholdes.

Fisk og ferskvannsbiologi

De nederste 100 meter av Sagelvi er et mulig gyte- og oppvekstområde for laks og sjørret fra Vosso. Det er blitt satt ut lakseyngel her, men det er uvisst om naturlig gyting finner sted. Kraftstasjonen er tenkt plassert ved øvre del av denne strekningen. NVE mener at det er uheldig med fraføring av vann og plutselige variasjoner i vannføringen på denne strekningen. For at ikke gyte- og oppvekstforholdene i denne delen av Sagelvi skal forringes for villaksen, er det viktig at det installeres omløpsventil eller tilsvarende teknisk løsning i kraftverket, og at tilbakeføring av vann til elveløpet gjøres ovenfor anadrom strekning. Med slike avbøtende tiltak vil utbygging av Sagelvi kraftverk ikke kunne gi noen nevneverdig negativ betydning for laksen.

Det finnes en liten bestand av bekkeørret i Sagelvi. Lav pH og rasktstrømmende vann gir trolig en lite utviklet bunndyrfauna i området. Det er kjent oppgang av ål i Vosso og dens sideelver. Det er ikke funnet ål i Sagelvi i forbindelse med kraftverkssøknaden, men det er ikke gjort undersøkelser med fokus på ål. Det finnes ikke noen vatn ovenfor inntaket i Sagelvi, så det er tvilsomt om ål går opp i denne delen av elva, men mulig at ål går opp i Hosåstjønni. NVE antar at utbygging av Sagelvi kraftverk ikke vil ha noen nevneverdig negativ betydning for ål. Slipp av noe minstevannføring hele året vil etter vårt syn være tilstrekkelig for opprettholdelse av den lokale bestanden av bekkeørret og bunndyrfauna.

Flora og fauna

Det er påvist 3 hekkelokaliteter for fossefall på berørt elvestrekning. Mindre vannføring i elven i hekkesesongen vil gi lavere lydnivå fra fosser og stryk slik at hekkelokalitetene kan bli avslørt når ungene tigger etter mat. Rikelig tilgang på gode hekkelokaliteter og næring er viktig for vassdragets kvalitet som hekkeområde. NVE mener at fossefallet kan få forringet livsmiljøet sitt dersom kraftverket blir bygget. Den er ingen truet art i Norge, men står på Bernkonvensjonens liste II. For at redusert antall gode naturlige hekkelokaliteter skal være til mindre ulempe for fossefallet, kan det settes opp predatorsikre hekkelokaliteter på egnede steder. Oppsett av slike kasser kan pålegges av fylkesmannen i medhold av standardvilkår. For å sikre fortsatt bunndyrproduksjon som næringsgrunnlag for fossefallet bør det slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.

Landskap

Omlag 300 meter nedenfor planlagt inntak krysser en vei Sagelvi. Fra denne og nesten ned til Vosso skjærer Sagelvi seg dypt ned i terrenget og danner Fossen og Skirvogjelet. Disse er lite synlige fra området rundt, men har i seg selv noe verdi som landskapselementer. Rørtraseen, bro over Sagelvi og kraftverksbygningen vil bli synlige fra jernbanen og fra E 16 som går på motsatt side av Vosso. Terrenget for rørtraseen er tildels svært sidebratt og valg av trasé innebærer kryssing av en bekk. Rørtraseen vil med tiden gro igjen, men det er en utfordring å hindre ras av oppgravd/sprengt materiale ned mot elva. Dette er forhold som det må tas hensyn til ved detaljplanleggingen av tiltaket. Traseen må samtidig tilpasses terrenget slik at den blir minst mulig skjemmende. Det er allerede en del infrastruktur i området ved utløpet av Sagelvi med bru over Vosso fra E 16 til bebyggelsen ved Sagelvi, kraftledninger, jernbane med bru og forbygninger. Dette gjør at brua over Sagelvi til kraftverket og selve kraftverket ikke vil dominere synsinntrykket av området slik NVE ser det. For å ivareta Fossen som landskapselement bør det slippes noe høyere minstevannføring sommerstid enn hva som er foreslått.

Kulturminner

Fylkeskommunen melder om at det er et visst potensial for funn av kulturminner i tiltaksområdet, og de krever at det gjøres undersøkelser i felt før anleggsarbeider kan starte. NVE mener at dette er forhold som må være avklart før innsending av detaljplaner for kraftverket. I de fleste tilfeller vil det være mulig å tilpasse inngrepene på en slik måte at de ikke berører eventuelle kulturminner. Vi har derfor ikke innvendinger til fylkeskommunens krav.

Brukerinteresser

Sagelvi blir benyttet til elvepadling, spesielt om våren og om høsten. Det er ingen andre kjente friluftsimteresser i området. Padlingen foregår i hovedsak i området av elva som ligger ovenfor brua ved ca. kote 290. Inntaket er planlagt omtrent 300 meter oppstrøms brua, i et område med en formasjon som er spesielt gjev for elvepadling. På befaringen kom det fram at det var ønskelig fra elvepadlernes side at inntaket ble flyttet noe nedover, men det er fra utbyggers side ikke ønskelig med redusert fall. Det kom også fram at det var flere partier med liknende formasjoner lenger opp i samme elv. Det var ikke mulig å finne tilsvarende gode områder for oppføring av inntaksdam i rimelig avstand nedstrøms. NVE mener at dersom det legges vekt på at inntaket utformes slik at det er mulig for elvepadlere å gå i land ved inntaksmagasinet, vil disse interessene i stor grad ivaretas. Et slikt inntak må planlegges i samråd med folk som har kjennskap til elvepadling. Det er en forholdsvis liten del av elva som ikke blir tilgjengelig for padling dersom inntaket bygges der det er planlagt. Dersom det avtales med grunneierne, kan bruk av vei fram til inntaket gjøre adkomsten til denne delen av elva enklere for elvepadlerne.

Samfunnsmessige virkninger

Tiltaket vil gi ny produksjon på ca. 18 GWh årlig i fornybar energi og styrke næringsgrunnlaget lokalt. Kraftproduksjonen vil gi skatteinntekter til kommune og stat.

Det er ikke nettkapasitet i området i dag, men det er søkt konsesjon for netttiltak som kan avhjelpe situasjonen. Distribusjonsnettet har ikke kapasitet til å ta imot ny kraftproduksjon og det er heller ikke transformeringskapasitet i overordnet nett. Disse må forsterkes før kraftverket eventuelt tillates nettilknytning. Dette er forhold som berører mange små kraftverk i regionen, men NVE har bestemt at vi skal sluttbehandle påbegynte saker, selv om det ikke er nettkapasitet. Detaljplaner godkjennes likevel ikke før nettkapasitet er avklart.

NVE mener at gjennomføring av SP-prosjektet er lite realistisk grunnet konflikt med Vosso som nasjonalt laksevassdrag og at BKK som eneste reelle tiltakshaver for prosjektet, i og med at det vil bli utnyttet i deres vannkraftsystem, også har uttalt at de ikke anser prosjektet som aktuelt. Dette prosjektet vil gi ca. 20 GWh/år, om lag det samme som Sagelvis del av SP-prosjektet utgjør. I tillegg foreligger planer om utbygging av de øvrige vassdragene i SP-prosjektet gjennom egne småkraftprosjekt. Samlet vil disse gi ca. 30 GWh/år, det vil si at de er i samme størrelsesorden som SP-prosjektet. Forskjellen ligger i at det ikke blir regulerbar kraft. I og med at dette prosjektet uansett ikke ser ut til å være aktuelt å bygge ut, slik at det ikke er noen reell konflikt, og at det er en politisk målsetning å satse på småkraftutbygging, mener NVE at det vil være hensiktsmessig ut fra ressurs hensyn å foreta en separat utbygging av Sagelvi i Sagelvi kraftverk.

Oppsummering

NVE legger vekt på at tiltaket vil styrke næringsgrunnlaget lokalt, og gi en viss økning i ny årlig energiproduksjon. Tiltaket vil ikke gi nye store inngrep. Den største ulempen med tiltaket anses å være fraføringen av vann. Dette særlig av hensyn knyttet til virkninger for vanntilknyttede arter som bunndyr, aure og fossefall. I tillegg vil elva få en noe redusert landskapsmessig verdi. Tiltaket kan også gi konsekvenser for området nedenfor kraftstasjonen, som er et potensielt gyte- og oppvekstområde for anadrom fisk i tilknytning til Vosso som er nasjonalt laksevassdrag. Tiltaket vil gi en liten reduksjon av padlbar strekning i Sagelvi. Ulempene tiltaket vil medføre kan etter NVE sin oppfatning i stor grad avbøtes ved god detaljplanlegging, installasjon av omløpsventil eller tilsvarende teknisk løsning i kraftverket og tilstrekkelig minstevannføring hele året.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE anbefaler at Småkraft AS gis tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Sagelvi kraftverk på de vilkår som følger vedlagt.

Forholdet til energiloven

Voss Energi har uttalt at det må påregnes et anleggstilskudd ved tilkobling av Sagelvi kraftverk og til en forsterkning av linjenettet. Det er per i dag ikke kapasitet i lokalt 22 kV nett. NVE vil derfor ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jf. konsesjonsvilkårenes post 4.

Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett dersom områdekonsesjonær skal bygge og drifte anlegget. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom Småkraft AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipping og driftsbegrensninger

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs vurdering av minstevannføring:

Middelvannføring	m ³ /s	1,2
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,105
5-persentil sommer	m ³ /s	0,219
5-persentil vinter	m ³ /s	0,105
Største slukeevne	m ³ /s	2,4
Minste slukeevne	m ³ /s	0,1

I opprinnelig søknad er det foreslått en minstevannføring på 100 l/s kun om sommeren. Flere av høringsinstansene ber om at det vurderes å slippe minstevannføring hele året og at denne vurderes økt, noe som også er anbefalt i rapport om biologisk mangfold som følger søknaden. Som følge av dette har Småkraft AS endret forslaget til minstevannføring til 100 l/s hele året. Dette vil gi en produksjon på ca. 18 GWh/år.

I Sagelvi er det observert 3 par hekkende fossefall og det er noe bekkeørret i elva. Det er ikke funnet rødlistede vanntilknyttede arter utenom ål, men denne vandrer trolig ikke opp til overfor inntaket. NVE mener at det bør opprettholdes en viss vannføring hele året av hensyn til livet i og rundt elva i elveløp der det bygges småkraftverk. Om sommeren er det viktig å øke minstevannføringen for å opprettholde elva som landskapselement.

NVE mener at det er tilstrekkelig å opprettholde vannføringen i Sagelvi med 100 l/s om vinteren i perioden 1. oktober til og med 30. april, men at det om sommeren, i perioden 1. mai til og med 30. september, må slippes 200 l/s som minstevannføring.

Totalt vil NVEs krav om minstevannføring gi en produksjon på ca. 17,2 GWh i et midlere år, det vil si en reduksjon i forhold til de foreliggende planene fra Småkraft AS på i underkant av 0,8 GWh/år. Etter vårt syn er ikke dette avgjørende for gjennomføring av prosjektet.

Av hensyn til at Vosso er et nasjonalt laksevassdrag og området nedenfor kraftstasjonen benyttes til utsetting av fisk, må det installeres omløpsventil eller tilsvarende funksjonell teknisk løsning på minst 50 % av slukeevnen i Sagelvi kraftverk. Den tekniske løsningen for forbislippping ved driftstans i kraftverket kan avklares ved godkjenning av detaljplanene.

Det skal etableres måleanordning for registrering av minstevannføring. Dataene skal forelegges NVE på forespørsel. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen ivaretas gjennom godkjenning av detaljplanen.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Driften av kraftverket må være slik at kjøringen blir mest mulig jevn, og med myke overganger.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Førde og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang. Detaljer i prosjektet, som utforming av inntaket, støydempning og miljøtilpasning av kraftstasjonen med mer, ligger under denne post.

Kraftverket må utformes slik at vann tilbakeføres til elva ovenfor anadrom strekning og vannstrømmingen må ikke påvirkes på en slik måte at faren for erosjon av elvebredden øker.

Rørgaten skal graves ned på hele strekningen dersom NVE ikke godkjenner annet av miljømessige hensyn. Utbygger må legge stor vekt på at rørgatetraseen blir så lite synlig som mulig etter at anlegget er ferdig.

Terrenget for rørtraseen er tildels svært sidebratt og valg av trasé innebærer kryssing av en bekk. Rørtraseen vil med tiden gro igjen, men det er en utfordring å hindre ras av oppgravd/sprengt materiale ned mot elva. Det må tas spesielt hensyn til dette under utforming av de detaljerte planene, jf. også merknad fra Voss kommune om at det må forhindres at slam kommer ut i Vosso i anleggsperioden.

Endelig plassering og utforming av inntaksdammen må komme fram i detaljplanene. Inntaksdammen må planlegges i samråd med Voss Kajakklubb slik at den blir trygg for innlandstigning for elvepadlere.

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Eventuelle terrengskader som følge av transport og anleggsarbeider skal utbedres så raskt som mulig.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Ev. pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Merknadene fra fylkeskommunen kommer inn under dette vilkåret. NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varslings av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

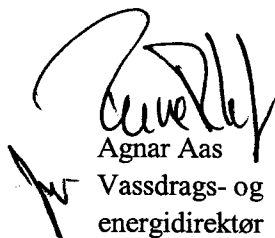
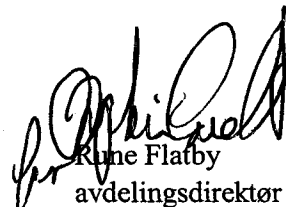
Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

"Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker" gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Det må tas de hensyn som Jernbaneverket krever i forbindelse med kryssing av jernbane i anleggsperioden og anleggsarbeider i nærhet til jernbanelinja. Det forutsettes at Småkraft AS følger opp dette under detaljplanleggingen og i anleggsperioden.

Med hilsen

Agnar Aas
Vassdrags- og energidirektør
Rune Flatby
avdelingsdirektør

Vedlegg:

1. Sagelvi kraftverk – Forslag til vilkår
2. Sakens dokumenter

Kopi u/vedlegg: Småkraft AS, Postboks 7050, 5020 BERGEN